ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/21/2307

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Sirje Biin
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	21.10.2021, Tallinn
Vaide esitamise aeg	28.06.2021 (inspektsioonis registreeritud 30.06.2021)
Teabevaldaja	Terviseamet e-posti aadress: info@terviseamet.ee
Teabevaldaja vastutava isik	peadirektor
Vaide esitaja (teabenõudja)	MTÜ Eesti Pensionäride Ühenduste Liit e-posti aadress: pension@eakad.ee

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 1 ja 3, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 3 alusel

1) teen vaideotsuse rahuldada vaie täielikult;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
Vaadata uuesti läbi MTÜ Eesti Pensionäride Ühenduste Liit 11.06.2021 teabenõue ja väljastada teabenõudes soovitud teave ulatuses, mis ei sisalda piiranguga andmeid. Väljastamata jäetud andmete osas põhjendada keeldumist.
3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 05.11.2021.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Riigiasutus saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. MTÜ Eesti Pensionäride Ühenduste Liit (EPÜL) esitas 11.06.2021 ühe teabenõude kahele adressaadile - Terviseametile (teabevaldaja 1) ja Häirekeskusele (teabevaldaja 2):
   Avaliku teabe seaduse §§-ide 5 ja 18 lõike 1 alusel teabenõue täidetakse viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.
   Asjaolud:
   Ajalehe Postimees vahendusel on teabevaldajad avaldanud: ”Teise uuendusena tutvustab Häirekeskus selle aasta novembrist kasutusse tulevat uut kiirabi väljakutse töötlemise juhendit. Kiirabi väljakutse ohuhinnang on Terviseameti poolt koostatud juhend telefonile 112 saabunud kiirabi väljakutse käsitlemiseks, sellele kiirus prioriteedi andmiseks või teisele, sobilikumale tervishoiuteenuse osutajale, suunamiseks.”
   Teabenõudjat ei ole teabevaldajad eelviidatud juhendi väljatöötamise juurde kaasanud, samuti ei ole uus kiirabi väljakutse töötlemise juhend avalikult leitav.
   Teabenõude ese:
   Soovin e-postile pension@eakad.ee käesoleva teabenõude asjaoludes viidatud Terviseameti poolt koostatud juhendit telefonile 112 saabunud kiirabi väljakutse käsitlemiseks.
2. Terviseamet keeldus teabenõude täitmisest, kuna teabele kehtivad juurdepääsupiirangud AvTS § 23 lg 1 p 1 ja AvTS § 35 lg 1 p 10 alusel (20.06.2021 kiri nr 5-7/21/5392-2 ja parandus 21.06.2021 kiri nr 5-7/21/5392-3).
3. EPÜL esitas 28.06.2021 Andmekaitse Inspektsioonile vaide.
4. Andmekaitse Inspektsioon palus 08.07.2021 kõrvaldada vaides puudused (vaie allkirjastada). Ühtlasi selgitas inspektsioon, et vaatab vaide kummagi teabevaldaja osas läbi eraldi menetlustes.
5. EPÜL kõrvaldas puudused 12.07.2021.
6. 11.08.2021 palus inspektsioon vaiet täpsustada, kuna Terviseameti vastustes olevate erinevate kuupäevade tõttu ei olnud üheselt arusaadav, kas need käsitlevad 11.06, või mõnda muud teabenõuet.
7. EPÜL kinnitas, et on esitanud ühe teabenõude 11.06.2021.
8. Andmekaitse Inspektsioon tegi 16.08.2021 Terviseametile järelepärimise.
9. Terviseamet vastas järelepärimisele 14.09.2021.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Asjaolud:

1.1. Ajalehe Postimees vahendusel on teabevaldajad avaldanud: "Teise uuendusena tutvustab Häirekeskus selle aasta novembrist kasutusse tulevat uut kiirabi väljakutse töötlemise juhendit. Kiirabi väljakutse ohuhinnang on Terviseameti poolt koostatud juhend telefonile 112 saabunud kiirabi väljakutse käsitlemiseks, sellele kiirus prioriteedi andmiseks või teisele, sobilikumale tervishoiuteenuse osutajale, suunamiseks." (24.05.2021 Postimees: Eesti kiirabi saab uued tegevusjuhised.)

1.2. Avaldaja selgitas teabenõudes, et teabenõudjat ei ole teabevaldajad eelviidatud juhendi väljatöötamise juurde kaasanud, samuti ei ole uus kiirabi väljakutse töötlemise juhend avalikult leitav.

1.3. Avaldaja esitas 11.06.2021 teabevaldajatele teabenõude (Lisa nr 1), mille esemeks on: "Soovin e-postile käesoleva teabenõude asjaoludes viidatud Terviseameti poolt koostatud juhendit telefonile 112 saabunud kiirabi väljakutse käsitlemiseks."

1.4. Teabevaldaja 1 keeldus 20.06.2021 nr 5-7/21/5392-2 vastusega (Lisa nr 2) Kiirabi väljakutse töötlemise juhendi väljastamisest. Põhjendades vastust: "Teabevaldaja keeldub teabenõude täitmisest, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust (AvTS § 23 lg 1 p 1). Teave, millele juurdepääs on seaduse alusel piiratud, on juurdepääsupiiranguga teave (AvTS § 34 lg 1). Teie taotletavale teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 8 (teabe, mille avalikuks tulek ohustaks kaitseala või kaitsealuse liigi ning tema elupaiga või kasvukoha säilimist) alusel."

Järgmisel päeval teabevaldaja 1 täpsustas 21.06.2021 nr 5-7/21/5392-3 vastust: "Annan teada, et Terviseameti 20.06.2021 kirjas nr 5-7/21/5392-2 on märgitud vale juurdepääsupiirangu alus. Juurdepääsupiirang on kehtestatud AvTS § 35 lg 1 p 10 (teave tehnoloogiliste lahenduste kohta, kui sellise teabe avalikuks tulek kahjustaks teabevaldaja huve või sellise teabe asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamine on ette nähtud eraõigusliku isikuga sõlmitud lepingus) alusel. Vabandan ekslikult väljastatud dokumendi pärast."

Vaide põhjendused:

1.6. Avaldaja arvates on teabevaldajad valesti kohaldanud avaliku teabe seaduse § 18 lõiget 1 koostoimes samas § 5 lõigete 2 ja 3 p-de 1 ja 2, sest isegi juhul, kui juurdepääsupiirang teabele on kehtestatud eraõigusliku isikuga sõlmitud lepingus oleva ärisaladuse tõttu, siis kõik muu teave, mis ei ole ärisaladus ja tehnoloogiline ärisaladus kuulub teabenõude korras avalikustamisele. Eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Samas ei ole teabevaldajad selgitanud, kes on need andmesubjektid, kellega on halduslepingud sõlmitud ja kes saavad avalike ülesannete täitmiseks avalikke vahendeid, mille jaoks, mis eesmärgil.

Juhindudes eeltoodust ja AvTS § 51 palun:

Liita teabevaldajatele esitatud vaided ühte menetlusse ja teha teabevaldajatele ettekirjutus, milles teabevaldajad on ebaseaduslikult keeldunud teabenõude täitmisest ja kohustada teabevaldajal teabenõudes soovitud dokumente esitama, milles kohsutada teabevaldajat hindama, kas halduslepingu alusel avalikke ülesandeid täitva eraõigusliku isiku andmed on ärisaladus, millele kehtib juurdepääsupiirang, vajadusel katta dokumentides kinni ärisaladust sisaldav teave.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

MTÜ Eesti Pensionäride Ühenduste Liit esitas 18.06.2021 teabenõude, milles soovis Terviseameti poolt koostatud juhendit telefonile 112 saabunud kiirabi väljakutse käsitlemiseks väljastamist. Terviseameti 20.06.2021 kirjas nr 5-7/21/5392-2 ja 21.06.2021 kirjas nr 5-

7/21/5392-2 keeldus Terviseamet väljastamast teabenõudjale Terviseameti peadirektori 03.05.2021 käskkirja nr 1.1-1/21/20 "Terviseameti peadirektori 10.11.2020 käskkirja nr 1.1-1/20/52 „Kiirabi, statsionaarse eriarstiabi ja üldarstiabi osutajate valmisoleku taseme rakendamine ning ülesanded hädaolukorra ohu tõrjumisel või hädaolukorra lahendamisel" muutmine" juurdepääsupiirangu tõttu. Taotletud dokumendile on juurdepääs piiratud AvTS § 35 lg 1 p 10 (teave tehnoloogiliste lahenduste kohta, kui sellise teabe avalikuks tulek kahjustaks teabevaldaja huve või sellise teabe asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamine on ette nähtud eraõigusliku isikuga sõlmitud lepingus) alusel.

Tutvunud Andmekaitse Inspektsiooni järelpärimisega ja lugenud uuesti üle MTÜ Eesti Pensionäride Ühenduse Liit algse pöördumise leian, et teabenõudjale sai vastatud vale dokumendi osas. Kuigi ka Terviseameti peadirektori 10.11.2020 käskkirja nr 1.1-1/20/52 reguleeritakse kiirabi väljasõite, siis ilmselt pidas teabenõudja silmas Terviseameti peadirektori 08.12.2020 käskkirja nr 1.1-1/20/60 "Kiirabi tüüpjuhtumite kirjeldused ja tegutsemise juhised" ning selle muudatust (lisatud). Ka nimetatud käskkirjale on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 10 alusel.

Terviseameti peadirektori 08.12.2020 käskkirja nr 1.1-1/20/60 "Kiirabi tüüpjuhtumite kirjeldused ja tegutsemise juhised" kinnitatud juhend (edaspidi käskkiri) on aluseks kiirabibrigaadide väljasõitude korraldusele. Käskkirja rakendab Häirekeskus ning käskkirja alusel teeb Häirekeskus otsuse kutse prioriteedi määramiseks ning kiirabibrigaadi väljasaatmiseks. Terviseamet leiab, et käskkirja sisu on tervikuna ja läbivalt käsitletav teabena, mille avalikuks tuleks kahjustaks Terviseameti, Häirekeskuse ja kiirabibrigaadi pidajata huve tagada kiirabi toimepidevus. Käskkirja kuritarvitamine annab isikule võimaluse manipuleerida päästekorraldajaga kõrgema väljakutse taseme saavutamiseks, mille tõttu võib tegelik abivajaja jääd abita. Käskkirja sisu on mõeldud kasutamiseks vastava meditsiinilise väljaõppe omandanud isikule ning selle kasutamine vajaliku väljaõppeta isiku poolt võib viia valede järeldusteni isiku terviseseisundi ohtlikkuse osas – sh moonutada isiku poolt päästekorraldajale antavat teavet. Need asjaolud mõjutavad ka kiirabi kui elutähtsa teenuse toimepidevust AvTS § 35 lg p18[1] mõistest. Kuna käskkiri on aluseks Häirekeskuse sisemisele töökorraldusele, siis selle avalikustamine tooks kaasa ka Häirekeskuse töö aluseks oleva teabe ja infosüsteemi ülesehituse avalikustamise AvTS § 35 lg 1 p 10 mõistes.

Eeltoodud põhjustel leian, et käskkiri on tervikuna piiratud juurdepääsuga teave. Järgnevalt vastan Andmekaitse Inspektsiooni esitatud küsimustele:

1) kas Terviseameti 20.06 ja 21.06. 2021 kiri nr 5-7/21/5392 on vastus MTÜ 11.06.2021 teabenõudele või mõnele muule teabenõudele;

Terviseameti 20.06.2021 ja 21.06.2021 kirjad nr 5-7/21/5392 on vastus MTÜ Eesti Pensionäride Ühenduste Liit esitas 18.06.2021 teabenõude. Kuna teabenõudest ei tulnud üheselt välja, millist dokumenti küsiti, siis vastamisel leidsin, et teabenõue puudutab teist dokumenti. Nii teabenõudes küsitud, kui ka keeldumises viidatud dokument on mõlemad juurdepääsupiiranguga teave AvTS § 35 lg 1 p 10 alusel.

2) kas teabenõudes küsitud juhend sisaldub või on sama, mis Terviseameti peadirektori 03.05.2021 käskkiri nr 1.1-1/21/20 "Terviseameti peadirektori 10.11.2020 käskkirja nr 1.1-1/20/52 „Kiirabi, statsionaarse eriarstiabi ja üldarstiabi osutajate valmisoleku taseme rakendamine ning ülesanded hädaolukorra ohu tõrjumisel või hädaolukorra lahendamisel" muutmine";

Tegemist on erinevate dokumentidega. Kui küsitud juhend on aluseks päästekorraldaja poolt kiirabibrigaadide väljakutsete edastamise korraldusele, siis Terviseameti peadirektori 03.05.2021 käskkiri nr 1.1-1/21/20 "Terviseameti peadirektori 10.11.2020 käskkirja nr 1.1-1/20/52 „Kiirabi, statsionaarse eriarstiabi ja üldarstiabi osutajate valmisoleku taseme rakendamine ning ülesanded hädaolukorra ohu tõrjumisel või hädaolukorra lahendamisel"

muutmine“ reguleerib tervishoiualasest hädaolukorrast tingitud tervishoiuteenuse osutajate valmisoleku taset ehk hädaolukorra lahendamiseks vajalikke meetmeid.

3) miks ei ole teabenõudjale väljastatud küsitud teavet juurdepääsupiiranguteta osas (vt AvTS § 38 lg 2)?

Terviseamet on seisukohal, et küsitud käskkiri on tervikuna juurdepääsupiiranguga teave ning selle eraldi osasid ei ole võimalik avaldada. Käskkirja koostamisel pole arvestatud vajadusega koostada ka nö avalikustatud versioon, mille tõttu on tundlik ja mitte-tundlik teave omavahel seotud ja läbipõimunud. Kui Andmekaitse Inspektsioon leiab, et osa dokumendist peaks olema avalik, siis Terviseamet arvestab dokumendi uuendatud versiooni tellimisel vajadusega selgemini tundlik teave eristada avalikust teabest.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Praeguse vaide esemeks on EPÜL 11.06.2021 teabenõude täitmisest keeldumine Terviseameti poolt. Kuigi Terviseameti vastustes on märgitud teabenõude kohta erinevaid kuupäevi, on EPÜL kinnitusel teabenõue, mille täitmist vaidlustatakse, koostatud 11.06.2021 ning muid teabenõudeid nad esitanud ei ole.

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Terviseamet on Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, seega teabevaldaja AvTS-i mõttes.

AvTS § 4 lg 1 kohaselt on teabevaldajad kohustatud demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

Teabenõude täitmisest peab/võib teabevaldaja keelduda, kui esineb mõni AvTS §-s 23 nimetatud asjaolu. Keeldumine koos põhjendustega tuleb teabenõudjale teatavaks teha viie tööpäeva jooksul.

Üheks teabenõude täitmisest keeldumise aluseks on see, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust (AvTS § 23 lg 1 p 1). Teabe asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise alused on loetletud AvTS §-s 35.

Praegusel juhul on teabevaldaja keeldunud teabenõude täitmisest seetõttu, et taotletavale teabele kehtivad AvTS § 35 lg 1 punktist 10 tulenevad juurdepääsupiirangud. Selle sätte kohaselt peab teabevaldaja tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks teabe tehnoloogiliste lahenduste kohta, kui sellise teabe avalikuks tulek kahjustaks teabevaldaja huve või sellise teabe asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamine on ette nähtud eraõigusliku isikuga sõlmitud lepingus.

Teabevaldaja on küll kohustatud juurdepääsupiiranguga teavet sisaldava dokumendi tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks, aga see ei tähenda, et kogu dokumendi sisu on juurdepääsupiiranguga.

AvTS § 38 lg 2 sätestab, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. See tähendab, et teabenõudjale antakse välja dokument, milles üksnes kaitset vajav teave on kinni kaetud.

Kuna teabevaldaja on piirangu aluseks märkinud AvTS § 35 lg 1 punkti 10, saaks kinni katta dokumendis üksnes tehnoloogilisi lahendusi kirjeldava osa, mille avalikuks tulek kahjustaks teabevaldaja huve või mille kaitsmises on eraõigusliku isikuga lepingus kokku lepitud. Ülejäänud osas tuleks dokument teabenõudjale väljastada.

Terviseamet ei ole 20.06.2021 vastuses teabenõudjale teabenõude täitmisest keeldumist põhjendanud. Ei ole aru saada, kas teabe väljastamine kahjustaks teabevaldaja huve või on väljastamata jätmises mõne eraõigusliku isikuga kokku lepitud. Õigusele saada piiranguteta teavet ja kohustusele teabenõude täitmatajätmist põhjendada viitab ka vaide esitaja vaide punktis 6. Üksnes viide juurdepääsupiirangu alusele ei ole käsitletav põhjendusena.

Terviseameti 14.09.2021 vastusest inspektsiooni järelepärimisele selgub, et teabenõudja sai Terviseametilt vastused vale dokumendi osas. Väljastamast keelduti Terviseameti peadirektori 03.05.2021 käskkirja nr 1.1-1/21/20 "Terviseameti peadirektori 10.11.2020 käskkirja nr 1.1-1/20/52 „Kiirabi, statsionaarse eriarstiabi ja üldarstiabi osutajate valmisoleku taseme rakendamine ning ülesanded hädaolukorra ohu tõrjumisel või hädaolukorra lahendamisel" muutmine".

Inspektsioonile saadetud vastuses märgib teabevaldaja: *ilmselt pidas teabenõudja silmas Terviseameti peadirektori 08.12.2020 käskkirja nr 1.1-1/20/60 "Kiirabi tüüpjuhtumite kirjeldused ja tegutsemise juhised" ning selle muudatust. Ka nimetatud käskkirjale on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 10 alusel.*

Juhime siin Terviseameti tähelepanu sellele, et kui teabevaldajale ei ole selge, millist teavet küsitakse, peab ta teabenõudjaga teabenõude täpsustamiseks viivitamatult ühendust võtma (AvTS § 15 lg 4).

Praegusel juhul seda tehtud ei ole, mistõttu ei ole ka selge, kas tegemist on dokumendiga, mida teabenõudja tegelikult soovis. Ei ole ka teada, et eksitusest oleks teabenõudjat teavitatud.

Eelpoolnimetatud käskkirja lisaks on „Kiirabi tüüpjuhtumite kirjeldused ja tegutsemise juhised" (mida teabenõudja eeldatavasti soovis). Terviseamet selgitab, et juhendid on aluseks kiirabibrigaadide väljasõitude korraldamisel. Käskkirja rakendab Häirekeskus, kes teeb otsuse kutse prioriteedi määramiseks ning kiirabibrigaadi väljasaatmiseks. Terviseamet leiab: *käskkirja sisu on tervikuna ja läbivalt käsitletav teabena, mille avalikuks tuleks kahjustaks Terviseameti, Häirekeskuse ja kiirabibrigaadi pidajata huve tagada kiirabi toimepidevus. Käskkirja kuritarvitamine annab isikule võimaluse manipuleerida päästekorraldajaga kõrgema väljakutse taseme saavutamiseks, mille tõttu võib tegelik abivajaja jääd abita. Käskkirja sisu on mõeldud kasutamiseks vastava meditsiinilise väljaõppe omandanud isikule ning selle kasutamine vajaliku väljaõppeta isiku poolt võib viia valede järeldusteni isiku terviseseisundi ohtlikkuse osas – sh moonutada isiku poolt päästekorraldajale antavat teavet. Need asjaolud mõjutavad ka kiirabi kui elutähtsa teenuse toimepidevust AvTS § 35 lg p18[1] mõistest. Kuna käskkiri on aluseks Häirekeskuse sisemisele töökorraldusele, siis selle avalikustamine tooks kaasa ka Häirekeskuse töö aluseks oleva teabe ja infosüsteemi ülesehituse avalikustamise AvTS § 35 lg 1 p 10 mõistes.*

Terviseamet peab käskkirja tervikuna juurdepääsupiiranguga teabeks ega pea võimalikuks avaldada selle osi eraldi. Ta leiab, et juhiste teadmine annab isikule võimaluse manipuleerida päästekorraldajaga kõrgema väljakutse saavutamiseks.

Võib mõista, et teades, missugune inimese seisund millisele väljakutse prioriteedile vastab, saab esitada seisundi kirjelduse, millele kiirabi kiiremini reageerib. Selline eksitav teave võib tõesti Häirekeskuse ja kiirabi tööprotsesse häirida. Seega oleks põhjendatud teabe, mis võimaldab määrata väljakutse prioriteeti, väljastamata jätmine.

Arusaamatuks jääb aga, kuidas takistab kiirabi toimepidevust, kui isik saab teada esmaabivõtetest erinevate terviseprobleemide ilmnemisel. Juhistes sisalduvaid õpetusi, kuidas näiteks teha kunstlikku hingamist, südamemassaaži või eemaldada võõrkeha hingamisteedest, jagatakse ka esmaabikoolitustel ja –õpikutes ning on leitavad internetist.

Üks osa juhendist on nõuanded helistajale, see tähendab, et juhendis kirjeldatud õpetusi jagatakse hädaabitelefonile helistajale ehk enamasti tavalisele inimesele. Seetõttu ei ole arusaadav Terviseameti selgitus, et k*äskkirja sisu on mõeldud kasutamiseks vastava*

meditsiinilise väljaõppe omandanud isikule ning selle kasutamine vajaliku väljaõppeta isiku poolt võib viia valede järeldusteni isiku terviseseisundi ohtlikkuse osas – sh moonutada isiku poolt päästekorraldajale antavat teavet.

Nagu eelpool öeldud, on teabevaldajal kohustus kaitsta juurdepääsupiiranguga teavet, kuid ta peab teabenõudjale andma välja dokumendi juurdepääsupiiranguteta osas. See tähendab, et teabevaldaja peab hindama, mis osa dokumendist ja mis alusel on piiranguga.

Järelepärimises palus inspektsioon märkida, missugune teave vajab AvTS § 35 lg 1 punkti 10 alusel kaitset, kuid sai vastuseks, et piiranguga on kogu dokumendi sisu. Inspektsiooni hinnangul ei ole Terviseameti peadirektori 08.12.2020 käskkiri nr 1.1-1/20/60 ega selle lisaks olevad juhendid täies mahus juurdepääsupiiranguga teabeks ning seetõttu teabenõude täitmisest keeldumine põhjendatud.

Seetõttu tuleb Terviseametil teabenõue uuesti läbi vaadata, määrata kindlaks, mis on teabenõudes küsitud dokumendis teabeks, mida tuleb kaitsta avalikuks tulemise eest, see kinni katta ning ülejäänud osas teabenõudjale väljastada. Kui on ebaselge, mida teabenõudja soovis (kas üksnes juhendeid või ka käskkirju või hoopis midagi muud), tuleb teabenõudjaga suhelda.

Lisaks selgitame seoses Terviseameti märgituga, et *ei ole käskkirja koostamisel arvestanud vajadusega koostada ka nö avalikustatud versioon, mille tõttu on tundlik ja mittetundlik teave omavahel seotud*, et kogu teabevaldaja avalikke ülesandeid täites saadud või loodud teave (nii tundlik kui mittetundlik) on avalik teave. Teavet ei pea küll alati aktiivselt kodulehel avalikustama ning asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teabele pannakse nii dokumendile kui ka dokumendiregistris juurdepääsupiirang, kuid ka piiranguga dokumenti on õigus teabenõudega välja küsida. Teabevaldaja ei pea dokumendi koostamisel sellest piiranguga teavet välja jätma, küll aga seadma sellele õiged juurdepääsupiirangud ning väljastama küsijale üksnes selle osa, millele juurdepääsupiirangud ei laiene.

/allkirjastatud digitaalselt/
Sirje Biin
jurist
peadirektori volitusel